

Marktverantwoordelijkheid Programma - MVP

Korte beschrijving

Om dreigende crises op de zuivelmarkt te kunnen voorkomen, is aanvullende regelgeving die toepasbaar is in de gehele EU, noodzakelijk. De EMB en ledenorganisatie BDM hebben een Marktverantwoordelijkheid Programma ontwikkeld voor dit doel.

A. Toepassing van het MVP

Het MVP is een programma voor de EU zuivelsector dat wordt ingezet als het risico ontstaat van onbalans op de melkmarkt. Door een goede observatie van de marktontwikkelingen, is het mogelijk dreigende crises te herkennen en er op te reageren met een driestappenplan.

Herkennen crises – markt index

Een markt index, bestaande uit de trend in productnoteringen, melkprijzen en productiekosten (marge) maakt het mogelijk ontwikkelende crises te herkennen.

Als de index boven de 100 is, dekken de prijzen de productiekosten – de markt is stabiel, er hoeft geen actie te worden ondernomen. Daalt de index onder de drempelwaarde van 100 dan worden de kosten niet meer gedekt en wordt het Marktverantwoordelijkheid Programma opgestart.

Reageren op crises – toepassen MVP

Het plan is om het MVP in drie stappen toe te passen.

1. Vroegtijdige waarschuwing (de index daalt met 7.5%)

- Monitoring Agentschap communiceert vroegtijdige waarschuwing
- Particuliere opslag wordt geopend
- Start motivatie programma's voor extra consumptie.
- Stap 1 wordt voortgezet tot de index weer op 100 komt

2. Crisis (de index daalt met 15%)

- De crisis wordt officieel erkend en aangekondigd door het Monitoring Agentschap
- Kernpunten van het Markt verantwoordelijkheid Programma worden opgestart
- Een referentiepunt wordt gedefinieerd
- Een verlaging van de productie wordt opgelegd (minstens 5%), bonus voor verlagen productie
- Marktverantwoordelijkheid heffing voor elke kilo per individuele melkveehouderij

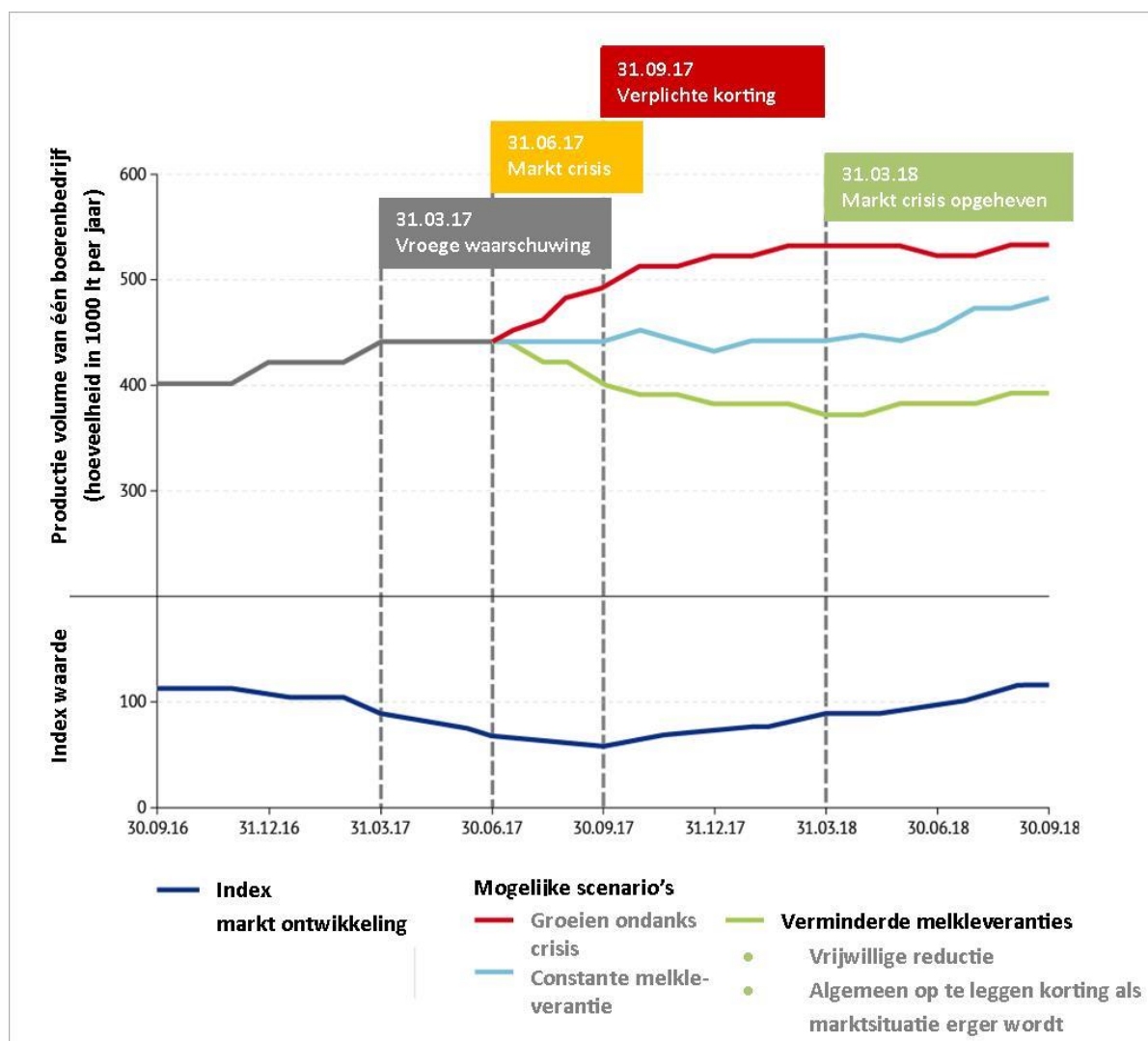
3. Verplichte reductie fase (de index daalt met 25%)

- Algemeen toepasbare reductie van melkproductie met 2 tot 3% voor een bepaalde periode, bijvoorbeeld 6 maanden

Einde van de crisis – crisis maatregelen opgeheven

Als de index trend terugkeert naar 100 punten en de vooruitzichten van het Monitoring Agentschap voor de marktontwikkelingen zijn positief, kan de crisisperiode worden opgeheven. Per deze datum komt er een eind aan alle beperkende maatregelen. Contractuele verplichtingen die vrijwillig zijn aangegaan, vervallen zoals afgesproken.

Fig.1: Optie voor producenten in het geval van een crisis

Als de marktindex daalt naar een kritiek niveau, wordt eerst een waarschuwing afgegeven: de eerste fase. Vervolgens, als de marktindex door blijft dalen zijn er de volgende mogelijkheden voor een melkveebedrijf om te reageren in fase twee: de productie wordt verhoogd ondanks de crisis, waarmee de druk op de markt verder wordt verhoogd. Het bedrijf houdt de productie constant tot aan fase drie, of het bedrijf verlaagt de productie - in

fase twee op basis van vrijwilligheid. Als dit niet genoeg is om de markt weer in evenwicht te brengen, zal binnen het MVP in fase drie een verplichte korting op de productie worden opgelegd van ongeveer 2 à 3% per bedrijf. Door de verminderde aanvoer zal de marktindex weer stijgen naar een stabiel niveau. De crisis periode wordt dan beëindigd.

B. Wat is nodig om het MVP te laten functioneren

Er moet aan een aantal basisvoorwaarden worden voldaan om het MVP te laten functioneren. Om het MVP goed te coördineren, is het aan te raden om het reeds bestaande Monitoring Agentschap op Europees niveau, om te zetten in een effectief en **centraal Monitoring Agentschap**. De werking van het Monitoring Agentschap wordt gereguleerd door **voorafgaand, bindende criteria; beslissingen** worden genomen op een transparante en controleerbare wijze **met gebruik van de index**. Dit vormt de **basis voor de besluiten**.

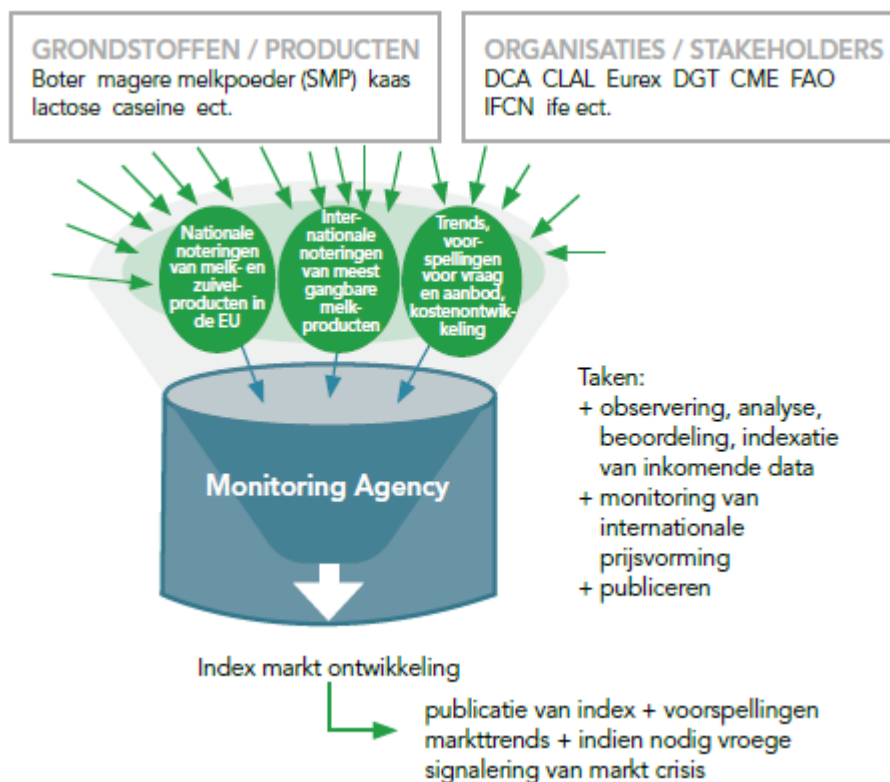

Fig.2: Instrument voor Monitoring Agentschap: Index Markt Ontwikkeling

Ook is een **wettelijke basis** noodzakelijk, **toepasbaar in de gehele EU (universeel toepasbaar)** om het programma bindend op te leggen. Ingrepen in de productiehoeveelheid moeten door de producenten genomen worden **op individueel bedrijfsniveau op basis van**

het “de vervuiler betaalt”principe. Daarmee kan in het geval van een crisissituatie, de productie van melk worden aangepast aan de veranderende marktomstandigheden. Dit voorkomt onnodige verwerking- en opslagkosten en is zo verreweg het meest efficiënt.

C. Uitdagingen voor het MVP

Een paar uitdagingen moeten het hoofd worden geboden om het MVP in de praktijk te laten functioneren. Eerste vraag die opgehelderd moet worden: **Wanneer is er een crisis/Hoe definiëren we deze?** Voor producenten is er sprake van een ‘crisis’ als de productiekosten over een langere periode niet kunnen worden gedekt. Dit is het geval als **de index**, bestaande uit zuivelnoteringen en producenten marges **aanzienlijk lager is dan 100.**

In een tijd zonder individuele bedrijfsquota, is het **definiëren van de referentieperiode** ook van primair belang. In de praktijk is het het beste om de volgende methode te volgen: de referentieperiode omvat **de 12 maanden voorafgaande aan de officiële constatering van de crisis.** Op deze manier wordt er zelfs rekening gehouden met de productiecurven van de individuele bedrijven. Dit lijkt met name nodig in verband met de zeer verschillende individuele bedrijfsstrategieën, zoals bijvoorbeeld seizoensgebonden afkalven.

Een andere vraag is **vanaf welk moment heffingen nodig zijn voor de melkveebedrijven die hun productie blijven verhogen** ondanks het feit dat er een crisis is vastgesteld **en hoe hoog deze heffing moet zijn?** Om in een crisissituatie, marktversturende stijging van het melkvolume door individuele bedrijven effectief te kunnen beteugelen, moet de heffing van tenminste 110 – 120% van de melkprijs tegelijkertijd met de crisis worden opgelegd. Deze heffing wordt opgelegd vanaf de eerste kilo bij stijgende productie. Het leveringsgedrag van individuele bedrijven kan na afloop van de crisis gemakkelijk worden nagegaan door het te vergelijken met de referentieperiode. Bijvoorbeeld: *De crisis duurt van oktober 2014 tot 28 februari 2015. In dit geval zal de referentieperiode liggen van 1 oktober 2013 tot 28 februari 2014.*

Wanneer is de crisis voorbij? Als de index stijgt naar 95 punten, en de vooruitzichten van het Monitoring Agentschap voor de komende maanden positief zijn.

De crisis periode blokkeert de ontwikkeling van de melkveebedrijven! Er moet ook worden opgemerkt dat het opleggen van een productieplafond in de gedefinieerde crisisperiode, de ontwikkeling van het melkveebedrijf blokkeert. Dit probleem kan worden tegengegaan door het direct en effectief implementeren van maatregelen om de productie te beperken. Doel is om zo snel mogelijk de crisis te verslaan, waardoor de beperkende periode zo kort mogelijk duurt.

Het bedrag van de bonus voor het vrijwillig minder produceren – de financiering? Een andere vraag die beantwoord moet worden is hoe hoog de bonus voor het opschorten van de productie moet zijn en hoe deze bonus kan worden gefinancierd. Ook hier is het leidende principe, snel en duidelijk handelen. Het keuzemiddel lijkt hier een aanbestedingsprocedure (tendering) te zijn. Het kan beginnen met een hoog vergoedingsniveau dat dan in de loop

van de tijd wordt verminderd: bijvoorbeeld, 30 cent per kg voor inschrijvingen door melkproducenten in de eerste week, 20 cent per kg voor inschrijvers in de tweede week en 10 cent per kg in de derde week. Dit verzekert een snelle respons van geïnteresseerden. Het niveau van de reductie per melkveebedrijf moet worden beperkt tussen de 5 en 30%. Onder dit niveau, kan alleen ballast door verlieseffecten worden verwacht. Als de gereduceerde hoeveelheid in verhouding tot de totale productie te hoog is, is het risico op het onnodig financieren van het beëindigen van melkveebedrijven, te hoog. De periode dat een verbintenis wordt aangegaan moet contractueel worden vastgelegd en moet de crisisperiode plus drie maanden omvatten.

De financiering kan een mix zijn van:

- staats crisisfonds en
- heffingen van boeren die hun productie hebben verhoogd
- een producentenheffing indien noodzakelijk, beperkt tot het jaar van de crisis.

D. Voordelen van het Markt verantwoordelijkheid programma

Het toepassen van het MVP biedt **grote** voordelen ten opzichte van andere marktinstrumenten. Bijvoorbeeld, ten eerste **kan ineensorting van de boerenmelkprijzen worden voorkomen** en ten tweede kan **de crisis snel worden opgelost met weinig gebruik van algemene middelen. De familiebedrijven blijven bestaan voor het Platteland.**

Wat echter cruciaal is, is dat dit concept sterk afhankelijk is van een marktgerichte houding van melkproducenten. In de toekomst zullen melkproducenten continue moeten letten en reageren op de signalen van de markt. Vooral in crisissituaties. Een dergelijke “zakelijke” opstelling kan alleen tot stand komen als de huidige collectieve aansprakelijkheid, in het geval van dalende melkprijzen wordt vervangen door aansprakelijkheid voor de veroorzaker.

De financiële kosten van het MVP zijn beheersbaar en kunnen worden opgebracht met de gegevens die al zijn aangeleverd. Rekening houdend met alle argumenten kan worden gesteld dat het Markt verantwoordelijkheid programma kan worden omschreven als een **zeer marktgericht instrument.**